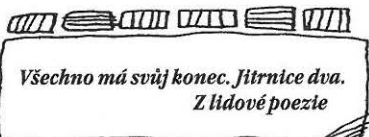

ZPRAVODAJ 9

Sobota 11. srpna 2001

Park A. Jiráska od 11.00 do 13.00 hod
Ukázky z tvorby dílen

Malý sál JD v 14.00 hod.
Problémový klub

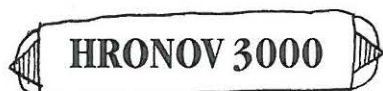
Město v 16.15 hod.
Pochod dechové hudby ZUŠ

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.30 hod.
N.V. Gogol: Hráči

Sál Josefa Čapka v 16.30 a 19.30 hod.
Loutkové divadlo Střípek Plzeň
Ivana Faitlová: Finist, jasný sokol

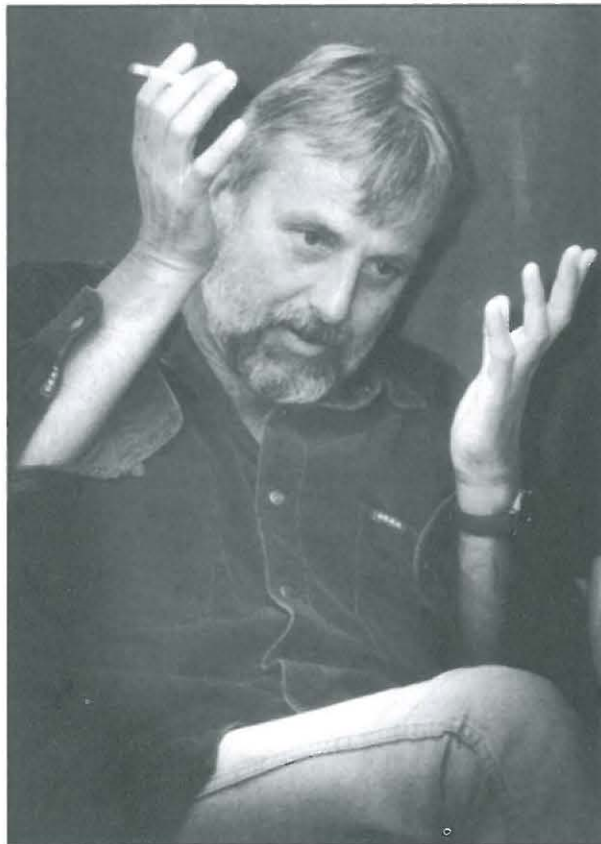
Park A. Jiráska v 17.00 hod.
Promenádní koncert Dechové hudby ZUŠ

Náměstí v 21.45 hod.
Slavnostní zakončení
71. Jiráskova Hronova
ohňostroj

Tak nám během tohoto ročníku získalo nové tisíciletí konečně vládu nad Jiráskovým Hronovem. Bylo pestré, barevné, vesele poskakující. Čerpalo mizu z dob minulých, ovšem už se otáčelo k novým obzorům, novým vizím. Občas svými postmoderními kopytky nepřijemně pomalé staříky koplo, sem tam si svá křídélka o trny klasiky potrhlo a pár šrámů od těch zkušenějších utržilo, vesměs však milé bylo a staré tisíciletí nakonec uznalo, že je možná vitálnější a optimističtější než by se po zkušenostech jeho předpokládalo. A tak přejme do třetího tisíciletí Jiráskovu Hronovu ekologickou energii Slunce a magickou hloubku vesmíru. Nechť se v těchto místech lidé dobré vůle i nadále setkávají.

red

ZABILI SCHEJBALA, PARCHANTI!

Po půlnoci ze čtvrtka na pátek jsem vytočil číslo mobilu Milana Schejbala. Ozval se záhrobní hlas: „Milan. Právě mě zabili.“ Režisér a umělecký šéf Divadla ABC a vedoucí klubu „S“ na letošním Jiráskově Hronově se totiž právě stal další obětí drastické hry zvané Palermo. Její účastníci se během festivalu měnili v obyvatelé sicilské metropole, úkladné vrahy a policejní komisaře a sváděli dramatická klání o holý život. Hra je to natolik sugestivní, že se během ní mohou rozhádat i nejlepší přátelé. „Pomalu už jsem pak Milanovi ani nevěřila, že je Milan,“ prohlásila Schejbalaova asistentka Denisa Nová.

Proč jste si pro svoji dílnu vybrali právě Sen noci svatojánské?

Bylo už na čase, abychom pracovali na textu složitější struktury, s výraznou stylizací. Sen noci svatojánské jsem zvolil jednak proto, že jsme Shakespeara ještě nedělali. Pak kvůli

verši – blankvers zde hraje zásadní úlohu. Navíc není jednoznačně určeno řešení některých situací, a tak se může popustit uzda fantazii. Výhodou je i to, že na Hronov jezdí spousta mladých lidí a k základnímu nervu Snu patří právě dva mladé páry. Kromě toho se dají základní dějová pásma připravovat odděleně – svět Oberona a Titánie, milenců i řemeslníků. Zabývali jsme se i překladem a jedno dopoledne se nám věnovala Regina Szymiková: hráli jsme si s veršem a s tím, co znamená pro herce; včetně úskalí významového a výrazového projevu.

Od Schejbalaova semináře se vždy očekávalo, že se na konci Hronova blýskne veřejnými ukázkami své práce. Letos jste na ně překvapivě rezignovali.

Zcela záměrně a programově. Za týden totiž nelze předvést něco od Shakespeara jako hotový výsledný tvar. A přes opakovaná upozornění by to tak stejně řada lidí brala. Na konkrétních ukázkách jsme proto začali pracovat teprve ve středu, aby se to do soboty nedalo stihnout. Zároveň jsem využil toho, že takřka pětina mých frekventantů je z rakovnického souboru, který vystupoval na festivalu čtyřikrát. A ti jsou satureováni.

Jak jde dohromady Shakespeare a Palermo, respektive, kdo s touto hrou přišel?

Přišli s ní frekventanti. Hodně jsme se zabývali Shakespearem a neměli jsme čas, abychom pracovali na komunikačních cvičeních, tedy na něčem, co by dalo lidem víc dohromady. Paradoxně je Palermo rozeštvé – ale o tom to je: dostat je do konfliktů, do srážek, aby si neustále uvědomovali, že je to hra! Stejně jako si herec musí uvědomovat, že jeho projev musí být kontrolovaný, že jde o uvědomělou činnost, nikoliv, že popustí bez kontroly uzdu svému podvědomí. A další z logických argumentů byl, že nemusíme každý večer sedět v hospodě.

K hronovské přehlídce a vůbec ke zdejším končinám máš obzvlášť blízko. Dnes jsi získal čestné členství ve Volném sdružení východočeských divadelníků, k vidění jseš i na dalších přehlídkách a dílnách. Kolikrát je to vlastně tvůj Jiráskův Hronov?

Denisa spočítala, že máme desáté výročí. Začala ke mně jezdit v roce 1991 jako frekventantka, pak studovala DAMU a začala mi dělat asistentku. Před tím jsem měl jednu dílnu a asi čtyři roky jsem také vedl Klub mladých divadelníků – v době, kdy v něm učili Mirek Krobot, Jirka Fréhar, Ivan Rajmont a Karel Kříž. A vůbec poprvé jsem tady byl s Anebdívaldem v roce 1983 a s inscenací Adam stvořitel. To bylo nádherné – jako z pohádky. Přijeli jsme a zazářili. Svůj vřelý vztah k východním Čechám jsem si upevnil i díky jednomu ze svých učitelů – profesorovi Císařovi. A Mirce Císařové, která mě zvala jako krajská metodička na různé dílny. A kromě toho jsem se v Hradci Králové narodil a mám tam dodnes své příbuzné.

Zdeněk Aleš Tichý

FELZMANNOVA DIKTATURA (Klub Divadelní režie)

Hlavní idea kurzu Základy divadelní režie, který vede Rudolf Felzmann, vychází z faktu, že lidé, kteří se zajímají o divadlo, jsou **nuceni** dělat režiséry, protože v čele souboru musí vždy někdo stát. V kurzu jsou i zástupci souborů, které se pokoušely o kolektivní režii a zjistily, že to nejde, že bez vedoucí osobnosti se to neobejde.

Většina z těch, kteří se do kurzu přihlásili, sledovala základní recept na to, co člověk musí udělat, aby se mohl postavit před soubor a být jeho režisérem. Amatérský soubor nemívá dramaturga, a proto tam režisér musí postupovat režisérsko-dramatickým rozbořem. To znamená, že musí umět přečíst text, odpovědět si na nejzákladnější otázky: **kdy, kde, kdo, co**. Pak se samozřejmě přechází od dramaturgické přípravy k tomu nejdůležitějšímu, a sice proč ta hra bude inscenována a jak. Hledají se tedy prostředky, jak hru inscenovat. To všechno si účastníci kurzu ověřovali na textu Tvrdohlavé ženy.

„Ten text jsem vybral s vědomím, že se tahle inscenace objeví na Hronově, ale to nebyl hlavní důvod. Na takový rozbor potřebujeme pevně a dobře stavěný dramatický text, který ale přináší typické problémy. Co s archaickým jazykem, co s dějem, který má řadu dramatických odboček, nebo jestli to hrát jako dobovou záležitost - to jest s tím, že je to z roku 1848, anebo jestli to budu spíše dělat jako neutrální dobu až k současnosti,“ říká Rudolf Felzmann. Od toho se pak pro režiséra odvíjí další postup, musí si upřesnit, co bude dělat s herci, jaká je základní myšlenka ale i jaký to bude mít scénický tvar. „Takže dneska jsme třeba skončili s tím, co člověk dělá, když chce svítit,“ pokračuje. Upozorňuje žáky předem, že všechno, co slyší, není jediná metoda, ale že to je metoda, která se osvědčila právě jemu, že lze ovšem postupovat i jinak. „A právě tím, že moje metoda nebude jejich metodou a oni budou postupovat proti mně, vznikne z toho jejich nová metoda,“ dodává režisér Felzmann. Zadává skupinám několik výstupů a jde o to, aby se jejich zpracování lišilo. Na začátku zpracovávají všichni výstup společně, „za mé diktatury,“ jak podotýká, ale pak už mají všichni svobodu tvorby, musí však zdůvodnit, proč zvolili ten který způsob.

Během kurzu se také diskutovalo o zhlédnutých inscenacích, protože režisér musí umět analyzovat, co viděl. A má-li analyzovat vlastní tvorbu, nejlépe se to naučí na cizí, protože je snadnější být kritický k cizím. „Jde o to naučit se být stejně kritický k sobě,“ zdůrazňuje Rudolf Felzmann. Na závěr si pochvaluje, že kurz mohl nakonec analyzovat cizí představení Tvrdohlavé ženy. Pro žáky bylo důležité odosobnit se od vlastního řešení a rozebrat, jestli může fungovat jiný způsob a proč. Celkově má být kurz základem, na který mohou jeho absolventi dále navazovat (v pohybovém divadle, při práci s herci atd.).

HECHTŮV PŘELET (Klub Pantomima a pohybové divadlo)

Je krátce před jednou a v Sokolovně se odehrává poslední výstup představení, které připravuje s kurzem pantomimy Michal Hecht. Jako náplň kurzu si zvolil téma filmu Přelet nad kukaččím hnízdem (v knižní podobě Vyhoďte ho z kola ven) a toto téma se snažil převést s účastníky kurzu do neverbálního tvaru. „Celou dobu jsme etudovali, hráli si na pocity, které tam ti lidé mají, prováděli určité situace a zkoušeli jsme to vyjádřit všechno beze slov. K čemu jsme se dopracovali, to vám chceme předvést v sobotu,“ stručně popisuje program Michal Hecht. Ve skupině je pouze pět osob, které už mají za sebou nějakou průpravu, většina je tu poprvé a nemá žádnou zkušenost. „Je to trochu škoda, neměl jsem čas pracovat s nimi individuálně, dělali jsem jen skupinový sevíčovačky,“ poznamenává.

Ondra, jeden z účastníků kurzu, je tu poprvé a na otázku, proč se rozhodl pro pantomimu, odpovídá: „Zajímá mě herectví celkově a tohle je taková činnost, se kterou se nesetkám. Když to někdo neumí, tak vás to prostě učit nemůže, takže využívám této příležitosti.“

Už naposledy nad ránem neseme disketu do tiskárny... A mně je to trochu líto, že naposledy, i když už z desetidenního nevyspání sotva mžourám. Protože - podle každodenního rituálu v deset znovu spěchám do tiskárny na korektury Zpravodaje. A tady mě čekají fajn lidi, s kterými se dobře pracuje (a to není věc úplně obvyklá - a přiznám se, že pro mě naprosto nezbytná). Tuto noc bilancuju celý letošní běh a před očima mám lidi, z nichž některé ani neznám jménem, ale vím, že všichni byli ochotní a milí v jakoukoli denní i noční hodinu. Tak připomenu aspoň dva z nich, které jménem znám: pan ředitel tiskárny Dalibor Hartman, který nám vždycky ve všem vyšel vstříc (díky za kafe, ale taky za to, že se nám pro Hvozdeňáky podařilo v „předtermínu“ získat ještě mokrého Zpravodaje) a samozřejmě Marek Zhibo, který má Zpravodaj doslova v krvi (dělá ho už dvacet let a prozrazuje, že před těmi dvaceti lety to šlo i s celonočním pářením v starobylém Pražku či Tritonu). Tady v Hronově se vůbec setkáváte se zajímavými „rodovými“ propojeními. Na Jiráskově Hronově se podílejí nikoli jednotlivci, ale „jména“. To platí jak např. o paní Richterové a její usměvavé neteři, kterou jste mohli potkávat v informačním středisku, tak o jménu Zhibo (mimočodem - je to nesklonné!). Pan Jiří Zhibo st., který právě v průběhu festivalu oslavoval narozeniny (příští rok mu bude sedmdesát), dělal pro Jiráskovy Hronovy plakáty a dodnes je jeho pilným návštěvníkem. A Marek (první Marek na okrese, jak nám prozradil Zhibo senior) zkrátka nemohl jinak, než pokračovat v tradici.

A do vzpomínek k těmhle lidem namíchám ještě obrázek té naší malé milé tiskárny - původně soukromé - pak veřejné - a teď už zase soukromé, kde starodávné tiskařské stroje dýchají historií a navzdory tomu se tu dokážou malé divy.

Tak se tu všichni mějte hezky

Jana a všichni

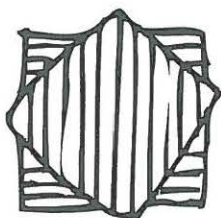
NEJSME TADY PROTO, ABYCHOM SOUBORY POPRAVOVALI

Klub režisérů SČDO připravil i na letošní Jiráskův Hronov rozborový seminář, věnující se analýze vybraných představení. Společně ho vedou Dr. Jiří Hraše a Dušan Zakopal. S nimi jsme si povídali o východiscích a cílech toho semináře.

DZ: S tímto typem semináře jsme na Hronově asi po patnácté, postupně se vyvinul do té podoby, kdy je otevřený nejen pro hodnocené soubory a členy Klubu režisérů, ale pro všechny. Jednotlivé analýzy dělají členové Klubu a připravují si je předem. My nejdeme touto cestou, že bychom dělali jakousi recenzi, vyhraněné stanovisko, školení nebo kritiku. Naší snahou je dobrat se na dřev; z čeho ta inscenace vycházela, jak pracoval režisér, co asi všechno musel znát. Jako příklad uvedu z letoška lektora Václava Müllera, který dělal Oddysiovu cestu a který si dal práci s tím, že přečetl ještě před příchodem sem celého Homéra, a tady udělal velice hodnotné srovnání paralel toho mýtu s inscenací uvedenou na JH. Naším smyslem je pohled na vybrané inscenace z pozice režiséra: jaká je struktura té inscenace, jak byla využita předloha. Máme na to takové rozborové vademecum, které už používáme několik let.

JH: Oproti jiným diskuzním seminářům to máme snazší o to, že si na každý seminář vybíráme jenom jednu inscenaci a soustředíme pozornost na ní. Objeví-li se něco pozoruhodného, můžeme se bavit i o těch přesazích. Jde nám o to, abychom byli pro soubory inspirativní, něco podnítili, dali jim nějakou novou myšlenku. Vážeme to na bezprostřední zážitek z konkrétního představení. Protože v momentě, kdy se budeme bavit o inscenaci, a každý uvidí jiné ze čtyř představení, tak to nebude regulérní debata. My se naopak snažíme chodit všichni na jedno představení a v každém případě hodnotíme ten stav, který je v Hronově.

DZ: Nejsme tady apriori v pozici oponentů vůči inscenaci, nejde nám o to, abychom soubory „popravovali“. Jsou to přece inscenace, které prošly krajovými přehlídkami, národní přehlídkou, a Hronov je vrcholová přehlídka, kde jejich práce končí. Nepřišli sem náhodou. Prošli spoustou kritik, hodnocení, rozborů, nejde tedy o to je rozcupovat. Chceme jít na tu inscenátorskou podstatu a chceme se svým rozbohem aspoň trošičku vyrovnat té práci a námaze, kterou soubor věnoval přípravě inscenace a jejímu provedení. Chceme být tak trochu partneři.

RECENZE

Z DENÍKU KOCOURA MODROOČKA

Bolo tam takmer všetko, čo tam má byť: čitateľný príbeh; mačky, čo majú podľa potreby ľudské aj zvieracie vlastnosti; veselá hudba; piesne spievané sólo, v duete, ale hlavne zborovo; živá hudba; aj humor bol; multifunkčná variabilná scéna; veľa postáv.

Bolo tam takmer všetko ako nemá byť: mačky, čo vedia chodiť po dvoch a používať labky ako ruky, ale aj krmiť

sa z misky, na všetkých štyroch, hlava vopchatá v nej, takže ani svätý, majúci aspoň základnú útku k logike sa v tom nevyzná (pravda, ak nie je poddaným kráľovstva Disneylandu, v ktorom je možné aj to, že sa topí káčatko a zachraňuje ho kocúr s myšou); nevzrušivá sterilná pseudodžezová hudba; v drvine väčšine prípadov veľmi nečisté intonovanie; fóry tak staré, že by nerozoznali ani tyranosaurie mláďatká; hrozivá šedivá scéna z ocele a lán, evokujúca výpravu z postkatastrofických filmov šmrncnutých antiutópiou; na nerozoznanie podobné davové scény s notoricky sa opakujúcou choreografiou.

Divákom sa to, ako som vnímal podľa záverečného potlesku, páčilo. Že by platila prvá varianta?

Karol Horváth

Nejsem, na mou duši, odborník na divadlo pro děti. A nikdy se nepouštím do rozborů tohoto druhu divadla. Ale člověk míní, dr. Strotzer mění, a tak jsem dostal za úkol napsat pár řádek o inscenaci Z deníku kocoura Modroočka, jež jako své druhé představení zahrál na 71. JH Divadelní spolek TYL z Rakovníka. Tuším, že knížka má svou poezii, příběh a hlavně obsah, zatímco tahle inscenace má především ambaláž. Je obratně daná dohromady, využívá formy dnes krajně oblíbené, již je muzikál a spoléhá se

i na výtvarnou stránkou. Zejména v líčení – či abych to řekl zasněženěji, odborněji v maskách – si hraje trochu na malé rakovnické Cats. Když se na to díváte takto, tak vám to musí připadat příjemné, přitažlivé, milé – prostě hezké. Ale i když se vůbec nebudu odvolávat na knížku, tak jakmile začnu za tou ambaláží hledat přece jen jakýsi smysl, tak hmatám do prázdna. Ale moje odborná poradkyně na tuto inscenaci – šestiletá Anežka L., jež je odbornicí na Kocoura Modroočka (viděla jej na divadle, přečetla knížku, má naposlouchanou kazetu), prohlásila, že se jí to strašně líbilo. Takže se možná mylím a všechno je úplně jinak. Nebo možná kapu zbytečně jed do všeobecného nadšení, jež jsem zaznamenal u valné části publika na večerním představení. Ale nemohu si pomoci: když odloupnu tu slupku (možná pro ni bylo to představení tak aplaudováno) zůstane mně prázdné jádro. Jan Císař

ŠPIRITOVA ABECEDA (Základní abeceda divadla)

Základní abeceda divadla zahrnuje různé obory: herectví, dějiny, žánry, divadelní situace, práci s textem. „Je to sice takový pelmel“, říká Václav Špirit, lektor klubu, „ale účastníci získají určitý přehled a hlavně se sami mo-

hou ptát na to, co je nejvíce zajímavé.“ Protože noční život zde patří k dobrému zvyku, přizpůsobil Václav Špirit režim kurzu tomuto faktu. Každý den tedy zahajuje hereckou rozcvičkou, aby se všichni probudili. Pak následují diskuze o tom, co účastníci viděli, konkrétní situace, improvizace apod. Kurz nepřipravuje žádné speciální vystoupení, protože nemá žádný jasný cíl jako mají herci nebo režiséři.

Všechny kurzy prošla
Helena Kozlová

Naturalistické drama ze zubní ordinace aneb každý má Achillovu patu

Další autorský text V.A.D Kladno má opět výsostně zábavné zaměření, i když popravdě řečeno, nejen to. Má přesah. Zdánlivě drobný, ale má. Popravdě řečeno přesah vůbec ne drobný a vůbec ne zdánlivě. Sedíme v sále a prohýbáme se smíchy, které v nás vzbuzuje několik aspektů: příběh sám, jeho jevištní realizace, zvolené herecké prostředky realizace a schopnost interpretů je naplnit, k čemuž náleží i značná dávka otevřené komunikace s hledištěm. Nejvíce se pak smějeme tomu, že herci na sebe přejímají všechny naše nedostatky, trapasy a průšvihy, takže nás svojí inscenací očisťují. Katarze k nám proudí tím vůbec nejvzácnějším kanálem, kterým je spontánní smích. Inscenace Rozpaky zubaře Svatopluka Nováka byla několikrát popsána, takže v tuto chvíli se každé slovo zdá nošením sov do Athén, a tak mi nezbývá než opakovat to, co jsem si myslel, a snad i řekl, když jsem tuto insce-

naci viděl poprvé. Jde o výsostně lidové divadlo, které jako by vyrůstalo z té nejlepší tradice, z těch nejlepších kořenů vídeňské lidové frašky. Jde o divadlo, při kterém jako by autorům při tvorbě přes rameno napovídal J. N. Nestroy. Bavíme se a přitom dobře víme, že použítá klišé, použitá vědomě jako klišé, např: *Štít morálně volních vlastností či Vždyť je to jenom hra* či *Dentista se silnými morálními zásadami*, ve skutečnosti odkazují k vážnějšímu nestroyovskému proudu plynoucímu těsně pod hladinou chechotu. Každý máme někde zasutý sen či touhu, a může se stát, že tato ve skutečnosti triviální touha, dětský sen bude podrobena zkoušce, jako ve zmíněné hře. Ne, špatně, oni nehrají o zkoušku, v ní by Svatopluk a nejspíše i mnozí z nás obstáli, ale ono jde o pokoušení. Nijaké, nezávazné pokoušení, takže se zdá, že nejde o nic. A právě tady na nás, stejně jako na hrdinu Svatopluka, číhá past. Jsem rád, že tato inscenace běží světem českého divadla. Jsem rád, že pokaždé zažívám jiné hlasování, jiné situace, které nás ale stejně přivádějí ke krvavému finále totální extrakce chrupu. Konec z nás posléze snímá břemeno odpovědnosti z hlasování, a přes huronský smích wagnerovského typu, přes grandiózně zneužitý patos opery, jsme všichni osvobozeni.

Hrdina za nás cosi prožil a sejmul z nás břímě. Navíc se s velkým potěšením pokaždé raduji z toho, kam mne zavede, co mi předvede představitel Svatopluka, herec od Boha, jehož skutečné jméno ponechme v ilegalitě, do níž se s radostnou mystifikací halí.

Vladimír Zajíc

Být šťasten u zubaře...

Svatopluk Novák je vzorný občan, manžel, kolega, výborný dentista. Jeho svět se zřítí, když spolu se svými kolegy rozehraje soutěživou hru o nejpilnějšího zubaře. On, který nikdy žádnou soutěž nevyhrál. A v pátek je triumf na dosah... Takhle jednoduchý je dějový rámec autorské hry V.A.D. z Kladna. Svižně a šikovně napsaná předloha však dává šanci rozehrát příběh, neváhám jej označit jako tragikomický, jenž nabízí řadu divadelních situací, které budí úsměv, smích, ba i řev, ale z nichž stejně tak může i mrazit. Čeho my lidé jsme schopni pro tak malou sázku... Didaktičností a mravokárstvím však kladenská inscenace rozhodně netrpí. Soubor zvolil jevištní tvar blízký grotesce. Některé situace jsou budovány podle všech pravidel gagu a je radost hledět, s jakou radostí se hrají. V herecké nadsázce se spolehlivě pohybují všichni členové souboru, jimž dominuje představitel titulní role. Organický funguje vypravěčka a kupodivu i scénový reklam (ty se zúročí ve chvíli, kdy reklamu si dělají sami zubaři). Divácké spolurozhodování dělá nenápadně z nás diváků spoluvyniká na Novákových morálních selháních. Předloha i inscenace dovede příběh důsledně do absurdního konce a právě tady nastanou chvíle souběžného smíchu i mrazení. (Taky jsem si chytil jednu karamelku!) A přestože ono zubařské – vypláchněte si – mi zní v uších ještě v tuto chvíli, neučiním tak. Chuť tohoto chytrého kousku si hodlám ponechat na půběhí co nejdéle.

František Zborník

ČESTNĚ, MILANE, ČESTNĚ!

Dnes, v poslední den Jiráskova Hronova, byl udělen jeden metál, metál mimo protokol, mimo přehlídku, spíše zcela speciální Alois, a to „za zásluhy“.

Volné sdružení východočeských divadelníků svým přátelům, kteří se do dějin ochotnictva tohoto kraje na pomězi Moravy a Čech a v části Sudet zapsali zvlášť významně, připisuje čestné členství. Podle stanov VSVD je to členství jako každé druhé, čestný člen může dokonce i hlasovat, ale nemusí platit příspěvek a Hromadu (bulletin VSVD) dostává zadarmo.

Čtrnáctým čestným členem za desetileté působení východočeské amatérské organizace se právě v tento den, na 71. Jiráskově Hronovu stává **MILAN SCHEJBAL**!

Jeho jmenování navrhla Rada VSVD a zvlášť její ženská část nejen proto, že je fajn chlap, ale především proto, že je oblíbeným a báječným pedagogem, který pro východní Čechy obnovil a vymyslel současný systém vzdělávání mladých divadelníků a po řadu let vedl tzv. jaroměřské kurzy. Což jsou zásluhy nepřehlédnutelné. Díky Milane, a nejen čestně!

-sg-

OČIMA V.H.

Byl to nějak rychlý ročník. Rozevřel dramaturgické nážky směrem k tanci i postmoderně, uchopil do své náruče klasiku i autory ještě nedokvašené, přál malým i velkým, slyšícím i neslyšícím, tančícím i slonům, blbým i chytrým. Já to nemyslím zle, nejsem tvrdohlavý muž. Každý jsme nákej, a kdo je pro jednoho krásnej, může být pro druhého vošklivej, kdo je pro někoho starej, blbej, zapáchající nebo zatuchlej, může být pro jiného mladej, krásnej, voňavej a čisťounkej, zkrátka modroočkovéj. A tak se na Hronově ujalo slovo peachovina zrovna tak jako klasika a postmoderna a docela pěkně se doplňují. Michání a promíchání hodnot, konceptů a forem se bere již jako samozřejmost a nejistota, která z toho prýská, se náhle mění v klid a vyrovnanost, neb víme, že nejsou jednoznačné pravdy, jednoznačné soudy, že „všichni máme svou pravdu“ a úkolem naším je naučit se s tím žít. Hra nemá pravidla, ať je to hra divadelní či hra života. Jsou střípky, které na čas oslní, na pověstných deset (někdy i patnáct) minut si pozornost vydobydrou, a zase se v lávě života roztaví a jen mlhavá vzpomínka po nich zbyde. I ta se ovšem za čas rozplyne. Tak jedni na Tyla vzpomínají, další na Jiráska a Vycpálka, někdo na Mrštíky, a jiní se do proudu vlastních textů, vizí, myšlenek pouštějí. A Hronov je jak rok co rok se probouzející sopka vyvrhávající a my se s ní konfrontovat musíme. Ó Hronove, Etno českého divadla!

Spoustu připomínek bych k dramaturgii i samotným inscenacím letos mohl mít, avšak vše přebíjí ona otevřenost mnohému a všem, ona vize absolutního divadla, jež skrze národní přehlídky do Hronova přijít. Vzdávám již svou – loni i předloni proklamovanou – vizi off-festivalu, který by další možnosti, další košatost do Jiráskovy chýše zavál. Nabídnou vám letos odvážnější představu: Sedmdesátý ročník Jiráskova Hronova končí a den poté, v neděli roku 200n, velkolepý festival evropského, ba světového divadla začíná. Jiráskovo divadlo na úvod Národní divadlo Ostrava hostí s Lipusovou nejnovější inscenací z cyklu fekdálních dramatičeských Ostravy, Jakub Korčák přiváží v Comédii Française postklasický inscenovaný hru ze zlatého fondu české dramatiky, nejnovějšího drama Samuela Koeniggratze, poprvé do Hronova přijíždí japonské národní divadlo, z Toga přilétá dramatik Kossi Ejfoui na premiéru dramatizace svého románu La Fabrique de Cérémonie (Výroba obřadů) a z Martiníku v Čechách oblíbený Aimé Césaire s rekonstrukcí inscenace své hry Une saison au Congo (Sezóna v Kongu). Ministr kultury Milan Schejbal vítá východ Slunce a umělecký ředitel festivalu, světově proslulý Sergej Fedotov, obhájí svou koncepci globálního festivalu. Informuje o nových místech pro divadlo – v bývalé místní tóvarně, v lomu a na keltském obřadisti, a slavnostně oznamuje, že festival je natolik městem, krajem i státem dotován, že vstupné na všechny akce je pouze symbolické – 1 eku volně na čele nesené. Do Hronova se sjíždějí největší divadelní celebrity světa. Ubytovaní je skvělé, pohostinství místních též.

Myslíte, že je to jen blábolivý sen jednoho redaktora „nad ránem“? Maybe... Oh no... Be free...

Sponzoři hronovského festivalu byli 1. 8. pozváni na radnici, kde se setkali se starostkou a pěti zástupci města, poté zhlédli představení hry *Rozpaky zubaře Svatopluka Nováka* v provedení kladenského souboru V.A.D. Po představení se zúčastnili rautu v Hotelové škole. Z oslovených přijali pozvání: ing. Ivan Wagner (VČP), Marius Pedersen, ing. Pavel Borůvka, ing. Pavel Lelek (Helios Exprint, Červený Kostelec), zástupce firmy Veba Broumov a Papírnictví – Hračky Šefelín, ing. Jarmila Hrubá, ředitelka pobočky KB Náchod), zástupce pojišťovny Generali a pan Jiří Hubka (Vodovody a kanalizace a.s.) a zástupci města Hronova místostarosta ing. Josef Jankovič, MUDr. Anna Kličarová, Eva Manolová, Miroslav Ječmínek, ThMgr. Olga Libalová.

Hronov v posledních dnech festivalu navštívil také významný funkcionář organizace amatérských divadelníků AITA/IATA pan Hollos.

Zařijové zasedání místního zastupitelstva by mělo být horké i přes pokles venkovní teploty. Rada předloží návrh na uvolnění zůláštní částky z rozpočtu města za účelem poskytnutí nejménovanému orgánu zdejšího Mistra, který bude použit pro odběr DNA a vytvoření jeho klonu anglickými vědci.

Zároveň je nutné intervenovat u místního poslance v parlamentu i senátu. Předmětem by mělo být přednostní přijetí Zákona o rekonstrukci lidského genomu. Pokud vše dopadne na výbornou bude další ročník festivalu zahajovat osoba nejpovolanější – sám A. Jirásek.

Redakce zleva: V. Hulec, H. Kozlová, J. Šoprová, J. Meszáros, Z. A. Tichý, v popředí Oskar H. s Jiráskem.

Vzhledem k tomu, že sobotní představení nemají šanci na recenzi z pera zde přítomných lektorů, uvádíme alespoň ty, které vyšly v Amatérské scéně v souvislosti s přehlídkami, na nichž byly nominovány.

Finist, jasný sokol (na motivy ruské lidové pohádky), Střípek Plzeň

Příběh o síle lásky, který svou lyrikou i patetičností je poetice Střípku posledních let blízký. S využitím světybného divadelního jazyka založeného na nadsázce a přesném humorném pointování situací, loutkářskou precizností a scénografickou vynalézavostí (skvělé Baby Jagy jako bizarní a pitoreskní živáčkové) připravil Střípek opět skvělou podívanou, již k dokonalosti příliš neschází. Snad přesnější proporce komických prostředků vzhledem k lyričnosti příběhu (v nadsázkách se totiž ztrácejí dramatické polohy příběhu a znejasňuje motivace jednání postav, např. stojí Marja vůbec o Finista? Žádné příkoří se jí v lese neděje, naopak Baby Jagy jsou na ni hodnější než macecha apod. Chci pochválit všechny zcizovací efekty, např. beznohý Meresjev jako kouzelný dědeček, pirohy apod. Naopak inscenaci nepomohly maňásci s bezduchými panenkovskými hlavami, díky nimž jsou např. sestry k nerozeznání. Prostě někde ubrat a jinde zpřesnit.

Lenka Lázňovská – Padesátá Loutkářská Chrudim/ AS 4/2001

Hráči, DS J.K.Tyl při JČE a.s., České Budějovice

Divadelní hra Nikolaje Vasiljeviče Gogola *Hráči* je hrou mistrně vystavěnou, poskytující vynikající herecké příležitosti. Není tedy divu, že si ji Divadelní soubor J.K.Tyl při JČE, a.s., České Budějovice vybral k nastudování, neboť oplývá bezesporu talentovanými herci. Předlohu upravil a inscenaci režíroval Jiří Zajíc.

Od počátku sledujeme nepřetržitý gejzír zajímavých nápadů, herecky i režijně vybudovaných situací, valí se na nás razantní herectví směřující občas až na hranici grotesky.

Přesto jako diváci nemusíme být jednoznačně uspokojeni. Vybudované situace i jednotlivé gagy se totiž nevztahují k tématu hry, nejsou rozehrány po jejím smyslu. Díváme se na sled scének, někdy až kabaretních výstupů, které existují samy o sobě, ale z nichž se nedozvíme, z jakého důvodu jsou traktované právě tak a ne jinak a k čemu se vztahují. Stejně se zachází i s postavami. Chybí jejich hlubší charakteristika a z ní vyplývající jednání: kdyby došlo k záměně postav provádějících některé gagy, nic by se vlastně nestalo. Protože tyto gagy, jakkoliv samy o sobě vtipné, nevycházejí z hloubky charakteru té které postavy. Stejně chaoticky a poněkud prvoplánově je pracováno se zvukovým plánem inscenace.

Rámec inscenace se sklenicí s rybičkou, a posléze okurkami, v nás může evokovat pocit, že má jít zdánlivě o sen, aby se pak Icharev podruhé probudil a zjistil, že to přece jen byla skutečnost. Že se skutečně nechal napálit a že jeho život se skutečně rozpadl. Pokud to všechno výše uvedené divákovi stačí, může odejít z divadla spokojen a s pocitem, že se dobře pobavil. Pokud má ovšem dojem, že se dá hlouběji a důrazněji traktovat onen životní rozpad a zoufalost budováním charakterů a situací zevnitř Gogolovy hry, je zklamán.

Mladé třebíčské publikum představení sledovalo se zájmem, reagovalo smíchem a v závěru ocenilo herce nemalým potleskem. Je však určité na místě položit si otázku, nakolik je oslovilo vážné téma hry a nakolik se bavilo pouze výše zmíněnými jednotlivými situacemi a gagy. Osobně si myslím, že je to ten druhý případ. Je však jisté nesporné, že českobudějovická inscenace je zajímavým příspěvkem k přemýšlení a diskusi o možnostech výkladu a jevištního ztvárnění Gogolovy hry.

Alena Exnarová – Průvodce po představeních FEMADu Poděbrady a Divadelní Třebíče/ AS 3/2001

DRŽITEL ZLATÉHO ALOISE DOSTANE AUTO!

Tak už nám s Vladimírem H. došla trpělivost nad tou nespravedlností světa. Co vlastně dovedou takové „misky“, že plní titulní stránky barevných magacinů a čas hlavních zpravodajských relací? Trošku zatancují, zazpívají a odrecitují básničku. Mno, výkony jsou to vesměs takové, že by je poroty divadelních přehlídek nepustily dál ani z uličního kola do městského. Natož na Jiráskův Hronov. A co dál? Svléknou se do plavek, vycení chrup, odpapouškují, že chtějí pomáhat nemocným zvířátkům, zachraňovat deštné pralesy a hlavně, že by všem lidem přály mír. Jo, abych nezapomněl, ještě potřebují šikovný tým údržbářů a údržbářek ksichtu, nehtů, tesáků, vlasů, očí a řader a zbývajících pět procent už je na matičce přírodě – patřičně dlouhé nohy a míry někde kolem 90-60-90. A když se to namixuje v šikovném poměru, tak dostanou auták; ovšemže kromě spršky dalších cenných cen.

Nuže, řekli jsme si s Vladimírem H.: „Vyžaduje snad být laureátem Zlatého Aloise méně úsilí než dobytí nějakého zatráchtilého titulu krásy? Naopak – mnohem a mnohem více! Protáhnete takovou misku Tritonem, Horrorem a 100, naservírujete jí koninu u hasičů, dejte jí pár koleček Palerma, aspoň tučet představení a uvidíte, co z té nablýskané krásy zbyde. Pravda, třeba takový Josef Brůček (Zlatý Alois 2000) má sice daleko do geometrie playboyovských zajičků, ale zato mu to příroda vynahradila na kráse duševní a na jeho tatmaním ostrovtipu. A kdyby na lámání chleba přišlo, tak by určitě neváhal podstoupit i promenádu v plavkách na forbině Jiráskova divadla.“

Do nového milénia proto vstupuje Zlatý Alois – ilegální to cena Jiráskova Hronova – ve velkém stylu. Jeho nový držitel, který bude vyhlášen dnes večer po ohňostroji v „Céčku“, se stane rovněž hrdým majitelem zbrusu nového automobilu. V něm bude přivezen i samotný Zlatý Alois, jenž má letos podobu přímo archetypální. Jde o kamenný kvádr z Papežského paláce v Avignonu, kde se odbývá – podobně jako v Hronově, rovněž jeden docela slušný divadelní festiválek. Onen monolit je symbolickým předznamenáním cesty českého amatérského divadla do Evropy a zároveň představuje základní kámen chrámu jeho slávy, jenž se vyklene ve třetím tisíciletí a podle věštby Jana Císaře se bude hvězd dotýkat.

Pokračování na str. 6

DRŽITEL ZLATÉHO ALOISE DOSTANE AUTO!

Dokončení ze str. 5

Výsledky anketního hlasování o Zlatého Aloise 2001, které naleznete v tomto čísle Zpravodaje, jsou ovšem pouze předběžné!!! Kdokoliv z hlasovatelů – ať již se zúčastnil dobrovolně nebo pod hrubým nátlakem, může ještě do poslední chvíle a po posledních představeních či ohňostrojích své priority pozměnit. Každý má k dispozici tři hlasy provázené bodovou dotací 5 – 3 – 1. S automobilem a avignonskou žulou odřel ten, kdo nahrabe nejvíce bodů. Hlasovat se přitom může nejen pro festivalová představení, ale i pro herečky a horečky, chemické pokusy, jízdní řády či pořad Mňam vařečka.

Jako drobné zpestření ceremoniálu udílení ceny Zlatý Alois 2001 přislíbil účast i režisér Milan Schejbal. Ctěné publikum se tak může těšit na jeho baletně-pantomimickou přednášku s rockovými áriemi na téma: „Zlatý Alois – nejtrapnější cena, jakou můžete získat.“

Zdeněk Aleš

P.S.: Ctěná redakce Zpravodaje JH!

Protože ZAT přijel opožděně do Hronova z cest cizinou, nenavštívil dosud jiráskovskou výstavu. Kdyby tak byl učinil, necitoval by bez korektury (v č. 6) falešnou informaci o mimořádných schopnostech Aloise Jirásky v raném věku. Jak svědčí vystavené vysvědčení, učitelé hodnotili jeho schopnosti zcela jinak.

Jiří Hraše

ZLATÝ ALOIS 2001

Aleš Bergman: 1) Ještě žiju s plácačkou, věšákem a čepicí 2) Rozpaky zubaře Svatopluka Nováka 3) Variace na slavné téma Cyrano
Josef Brůček: 1) Ještě žiju... 2-3) Variace na slavné téma Cyrano, Naše městečko, Slavík, Hra o Dorotě **Jan Císař:** 1) Ještě žiju... 2) Tvrdohlavá žena 3) Rozpaky zubaře... **Sergej Fedotov:** 1) Ochladzuje sa... (poetika) 2) Návštěva u ministra (práce s hercem) 3) Hra o Dorotě (režijní nápady) **Karol Horváth:** 1) Sběrka básní Bon Appetit 2) - 3) Můj nový mobil **Jiří Hraše:** Zlatý Alois – peachovina **Oskar Hulec:** 1) René Levinský 2) Ještě žiju... 3) Chilliasta **Vladimír Hulec:** 1) René Levinský (dramatik a režisér) 2) Petr Lanta (postmoderní praktik) **Karol Horváth** (postmoderní myslitel) **Helena Kozlová:** 1) Kolegové v redakci 2) Počasí 3) Jídlo **Radovan Lipus:** Asi nejvíce jsem ještě žil s věšákem, plácačkou a čepicí obkroužen levitujícím nákupním vozíkem svaté Doroty. **Josef Meszáros:** 1) Maryša 2) Ještě žiju... 3) Hra o Dorotě (nejraději bych uvedl pouze nejhorší) **Denisa Nová:** 1) Rozpaky zubaře... 2) Tvrdohlavá žena 3) Ještě žiju... **Milan Schejbal:** 1) Ještě žiju... 2) Tvrdohlavá žena 3) Rozpaky zubaře... **Jana Soprová:** 1) Maryša 2) Ještě žiju... 3) Útulek (jako takový) **Zdeněk A. Tichý:** 1) Letmé setkání s nejpůvabnější antilopou českého divadla 2) Ještě žiju... (viděl jsem již dřívější a ve svém nadšení sekrvám) 3) Tvrdohlavá žena **Karel Tomas:** 1) Variace na slavné téma Cyrano 2) Tvrdohlavá žena 3) Z deníku kocoura Modroočka **Tereza Tomasová:** 1) Z deníku kocoura Modroočka 2) Tvrdohlavá žena 3) Slavnosti jara **Vladimír Zajíc:** 1) Ještě žiju... 2) Tvrdohlavá žena 3) Rozpaky zubaře... 4) Hra o Dorotě **Dušan Zakopal:** Z.A. je peachovina. Nehraju. **Ján Zavorský:** 1 s hvězdičkou) Triton – výborné víno **František Zborník:** 1) Ještě žiju... 2) Rozpaky zubaře... 3) Tvrdohlavá žena

HVĚZDY NAD HRONOVEM (druhá část)

Členové problémových klubů, profesionální publicisté i divadelníci hvězdičkami zhodnotili druhou polovinu letošního JH. Pět je nejvíce, jedna nejméně (některým ale mrak zakryl i tu jednu a přiznali jen půl – respektovali jsme to).

* - plně svítí hvězdička, ◇ - napůl blikající hvězdička, N - neviděno/nehodnoceno

	Maryša Hvozdná	Chvilé přirozenosti Jeslčky	Variace... Cyrano Loutkáři H.K.	Sny o létání Pantomima S.I. Brno	Naše městečko Rádobydivadlo	Tvrdohlavá žena TYL Rakovník	Slavnosti jara... Vypálkovci	Z deníku kocoura... TYL Rakovník	Rozpaky zubaře... V.A.D. Kladno
Bergman A.	**◇	**	** *◇	*◇	***	** **	***	N	** **
Brůček J.	**◇	*◇	** **	**◇	** **	**◇	◇	**◇	** *◇
Císař J.	**	***	** **	**	***	*** **	**	*	** **
Fedotov S.	◇	**	N	*	*	*	◇	** *◇	**
Horváth K.	**	*	***	**◇	**◇	** **	**	**	** **
Hraše J.	** **	**	**	** **	** **	** **	**	** **	*
Hrdinová R.	**◇	**	***	**◇	*	N	N	N	N
Hulec V.	***	** *◇	** **	***	*	** **	**	***	**
Kozlová H.	*** **	** **	** **	**	**	*** **	** **	***	***
Meszáros J.	*** **	N	N	***	*	*** **	N	** **	** **
Schejbal M.	*	***	** **	**	**◇	*** *◇	**	** *◇	** **
Soprová J.	** **	***	***	***	*◇	** **	***	** *◇	** *◇
Tichý Z. A.	**◇	***	** *◇	**	**	** **	***	N	** **
Zajíc V.	**	**◇	** *◇	**	***	*** **	*	** **	*** **
Zakopal D.	***	**	***	***	** **	** **	N	*** **	**
Zavorský J.	**	***	***	**	***	** **	**	***	*** **
Zborník F.	*◇	***	** *◇	**	** **	*** **	**	**	*** **
Oskar H./13 let	***	**◇	** **	**	*	***	***	***	** **
Tereška T./9 let	***	***	** **	***	** **	*** **	***	***	** **
Ø	2,63	2,61	3,47	2,36	2,5	4,05	2,31	3,37	3,72

Zpravodaj 71. Jiráskova Hronova

vydává organizační štáb

Šéfredaktor: Jana Soprová

Redakce: Helena Kozlová, Vladimír Hulec,

Josef Mesy Meszáros, Zdeněk A. Tichý

Výtvarník: Rostislav Pospíšil

Fotograf: Ivo Mičkal

Sazba: Marek Zhibo

Oficiální stránky festivalu:

<http://jiraskuv.hronov.cz>

On-line zpravodajství z festivalu:

<http://www.scena.cz>

Tisk Grafické závody Hronov, s.r.o.

Cena 5 Kč